

Samarbeid som kan føre til nedvekst

Forpliktende samarbeid og fokus på utvikling av attraktive byer

Include Årskonferanse 1.-2. november 2023

Olav Risholt, leder Bypakke Grenland

Bystrategi Grenland

Forpliktende samarbeidet om areal, transport og klima siden 2008

Langsiktig strategisk samarbeid

Politiske og administrative møteplasser

- Regional areal- og transportplan 2014
- Bypakke Grenland fase 1 2015-2025
- Belønningsavtaler med staten 2013
- Videreføring av Bypakke Grenland – fase 2 fra 2026
- Byvekstavtale

109 000
innbyggere

Skien, Porsgrunn,
Siljan, Bamble,
Statens vegvesen,
Fylkeskommunen,
Statsforvalteren,
Jernbanedirektoratet

Telemarks hovedstad

Skien

sovnet stille inn den 31.12.2039
etter lengre tids sykdom.

Industribyggeren

Gründeren

Handelsmannen

Investoren

Arbeideren

Optimisten

Istedenfor blomster ønskes
moralsk støtte i kampen for
bedre infrastruktur.

44

Tidning 11. august 2014

Vilje og verdighet

Kultur

TIPS OSS på Kultur@stavis.no
TELEFON 22 54 36 30

Tidning 11. august 2014

Ingvar Ambjørnsen med biografisk drama

Ingvar Ambjørnsen (1948) er en av de mest kjente skuespillerne i Norge. Han har vært med i mange filmer, og har også skrevet og regissert flere filmer. I 2014 er han med i biografisk drama "Ingvar Ambjørnsen" som regissert av Per Arne Skjold. Filmen handler om Ambjørnsens liv og karriere, og er en svært personlig og innflygende film.

Tror Bypakke-graffiti er bestilt

Hedda Foss Five (Ap) tror ikke en tagger har utrettet graffiti-tuget på egenhånd. – Noen har nok snakket sammen, sier hun.

» SKIEN

Hedda Foss Five (Ap) tror ikke en tagger har utrettet graffiti-tuget på egenhånd. – Noen har nok snakket sammen, sier hun.

» SKIEN

Hedda Foss Five (Ap) tror ikke en tagger har utrettet graffiti-tuget på egenhånd. – Noen har nok snakket sammen, sier hun.

» SKIEN

Hedda Foss Five (Ap) tror ikke en tagger har utrettet graffiti-tuget på egenhånd. – Noen har nok snakket sammen, sier hun.

» SKIEN

Hedda Foss Five (Ap) tror ikke en tagger har utrettet graffiti-tuget på egenhånd. – Noen har nok snakket sammen, sier hun.

» SKIEN

Hedda Foss Five (Ap) tror ikke en tagger har utrettet graffiti-tuget på egenhånd. – Noen har nok snakket sammen, sier hun.

» SKIEN

Hedda Foss Five (Ap) tror ikke en tagger har utrettet graffiti-tuget på egenhånd. – Noen har nok snakket sammen, sier hun.

NB: De som ønsker å bli opplyst om oppgaver for fotografering for skoleprosjektet, kan kontakte Hedda Foss Five på telefon 22 54 36 30.

BLUNT I ØYEN: (Utenfor Hedda Foss Five (Ap) har skulpturen stått fram, og heller ikke på noen annen måte. – Ingvar Ambjørnsen er med på å styrke skulpturen, sier hun.

» Tidning 11. august 2014, 44. side

Juryen mener at kulturen for samarbeid som er etablert i Grenlandsregionen er noe andre tettsteder og byområder i Norge kan lære av

Tvillingbyene Skien og Porsgrunn er fremragende eksempel på at virkemiddelapparatet virker når aktørene makter å samle innsatsen mot felles mål

Mål – hva skal vi oppnå?

Regionene skal være et attraktivt sted å bo med levende bysentra og gode transportløsninger

Nullvekstmålet:
I regionene skal klimagassutslipp, kø, luftforurensning og støy reduseres gjennom effektiv arealbruk og ved at veksten i persontransporten tas med kollektivtransport, sykling og gange

Regionen skal være attraktiv for et mangfoldig næringsliv og høykompetent arbeidskraft

Helhetlig virkemiddelbruk

Infrastruktur

Veier, gange, sykkel,
buss og tog

Driftstiltak

Sykkel, gange og
kollektivtransport

Attraktiv by

Bymiljø og konsentrert
arealutvikling

Ny teknologi

Føreløse kjøretøy, sensor
teknologi, delingsøkonomi

Kommunikasjon

Informasjon og holdnings-
skapende arbeid

Bildempende tiltak

Bypakke Grenland fra 2015

Totalt 3,1 mrd.kr, (50% bompenger)
30 bypakkeprosjekter ferdig
9 gjenstår

+ 800 mill. kr fra belønningsavtaler

Franklin
torget

Landmannstorget i Skien

Landmanns
torget

Før

Nå

Belønningsavtaler med staten

2021-2024:	330 mill.kr
2017-2020:	240 mill.kr
2013-2016:	210 mill.kr
Totalt:	780 mill.kr

2023: 86 mill.

Avtale

mellom

Samferdselsdepartementet
og
Vestfold og Telemark fylkeskommune,
Porsgrunn kommune, Skien kommune,
Bamble kommune og Siljan kommune

om

belønningsmidler til bedre kollektivtransport
og mindre bilbruk for 2021–2024
og
tilskudd til reduserte billettpriser på
kollektivtransport for 2021-2024

1. Om avtalen

Samferdselsdepartementet inngår herved avtale med Vestfold og Telemark fylkeskommune, Porsgrunn kommune, Skien kommune, Bamble kommune og Siljan kommune (Grenland) om tildeling av midler fra Belønningsordningen for bedre kollektivtransport og mindre bilbruk i byområdet ("Belønningsordningen") for perioden 2021–2024.

Belønningsavtalen inkluderer tilskudd til reduserte billettpriser på kollektivtransport i tråd med bompengavtalen fra 2019.

Avtalen angir mål og tilskuddsbeløp, samt rammer for bruk av midlene.

2. Formål

Formålet med Belønningsordningen og denne avtalen er å stimulere til bedre fremkommelighet, miljø og helse i storbyområder ved å dempe veksten i personbiltransporten og øke antallet kollektivtransportreiser på bekostning av reiser med personbil.

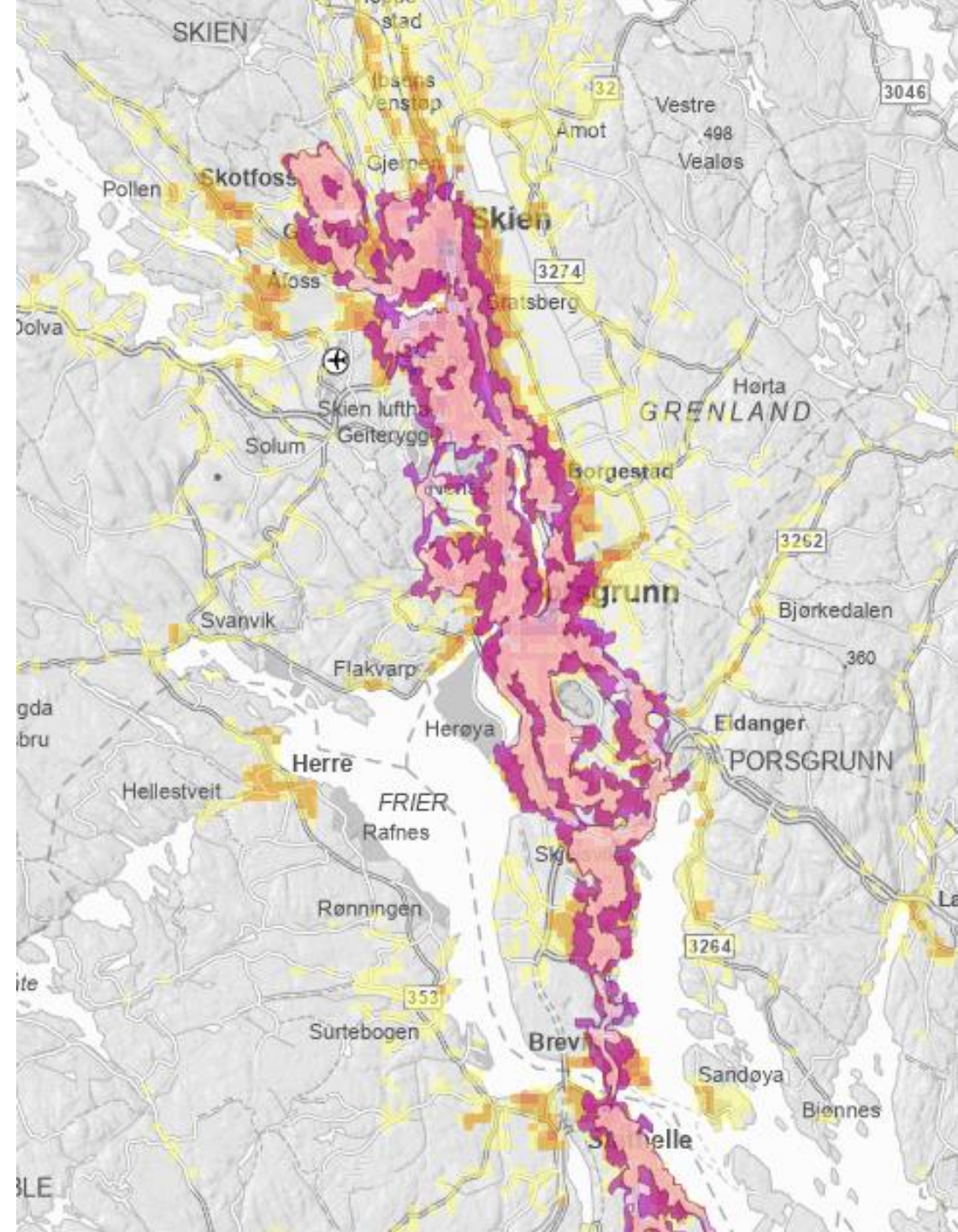
Ett av Norges *beste* og *billigste* busstilbud

Priser pr 2023	Enkeltbillett (kr)		30 dagers billett	
	Voksen		Voksen	Barn/ honnør
	App	Om bord		
Grenland	25	41	430	310
Drammen	25	45	853	407
Nedre Glomma	30	30	400	310
Kristiansand	35	57	655	285
Tønsberg	37	43	500	310
Oslo	40	59	853	407
Bergen	40	60	755	380
Tromsø	41	60	580	220
Stavanger/Sandnes	42	61	630	300
Trondheim	43	62	920	360
Bodø	44	62	830	470

80 % av bosatte og ansatte i Grenland innenfor 10 minutters gangavstand fra holdeplass.

.....og kun 5% som reiser med buss

Bysyssel som en
del av
kollektivtilbudet

Gratis lån av elsykler
på bibliotekene

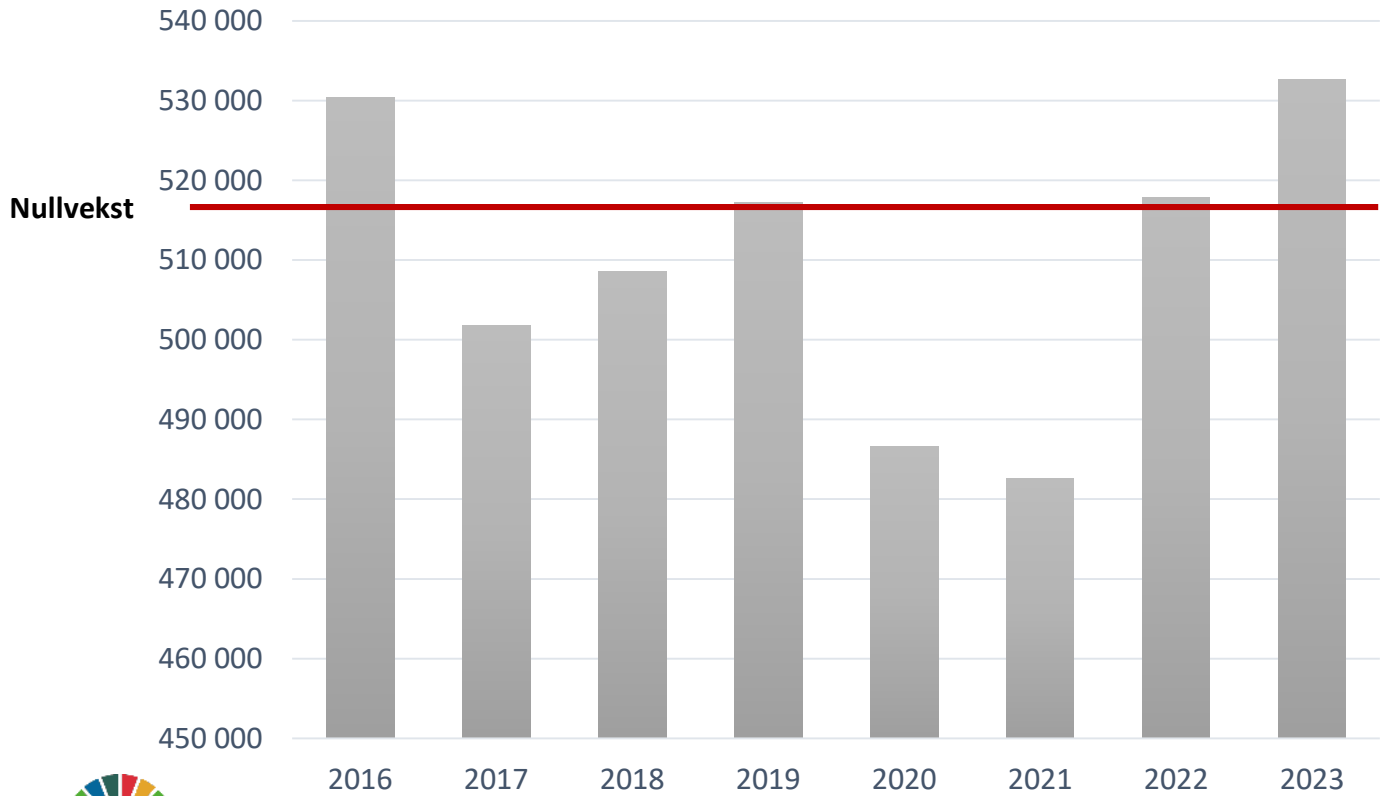
Kan denne gjøre jobben
i stedet for bilen?
Lån el-bastesykkel på biblioteket!

Lån el-laster
på biblioteket
bygde
GRE LAN

Dorsgrunn
bibliotek

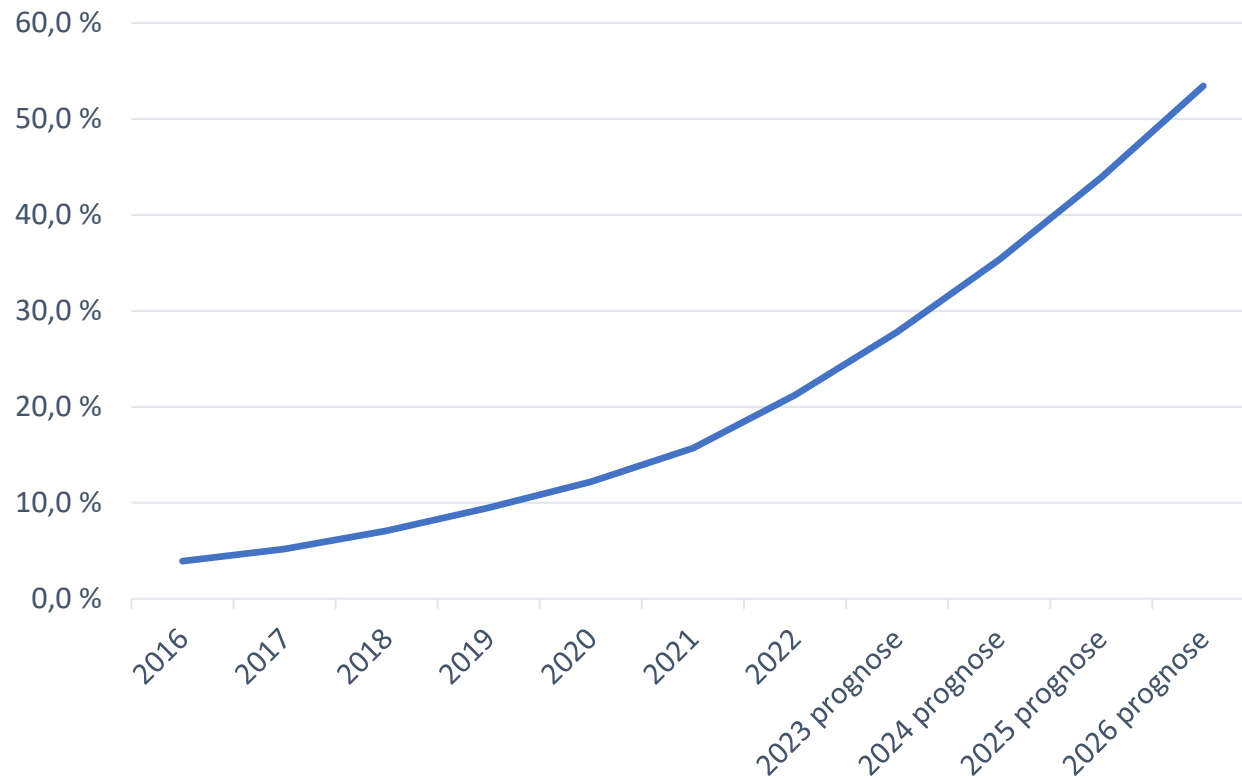
Trafikkutvikling

Så langt i år sammenlignet med tidligere år

Er det mulig å gjøre noe med biltrafikken?

34% av alle reiser i Grenland under 1 km er med bil

80% har gratis parkering på arbeidsplassen

Mål – hva skal vi oppnå?

Regionene skal være et attraktivt sted å bo med levende bysentra og gode transportløsninger

Nullvekstmålet:
I regionene skal klimagassutslipp, kø, luftforurensning og støy reduseres gjennom effektiv arealbruk og ved at veksten i persontransporten tas med kollektivtransport, sykling og gange

Regionen skal være attraktiv for et mangfoldig næringsliv og høykompetent arbeidskraft

Hva kjennetegner regioner som vokser?

«En samlet bykjerne skaper folkeliv og grobunn for næring»

Foto; Dag Jensen

Dette kjennetegner regioner som vokser

- Tilrettelegging for næring og boliger i sentrum
- Korte avstander
- Godt kollektivtilbud med hyppigere avganger
- Færre personbiler som gir mer plass til næringstransport

En kompakt og levende by

- Gjør gange, sykkel og kollektivreiser konkurransedyktig
- Bidrar til bedre folkehelse
- Gjør det lett og billig å dekke transportbehov
- Gir lavere utslipp og sparer urørt natur
- Billig å drifte - utnytter eksisterende infrastruktur bedre
- Gir lavere avgiftsnivå og billigere transporttjenester
- Er trygg og inkluderende – sosialt bærekraftig
- Er god butikk – levende sentrum er motoren i et lokalsamfunn

En utflytende by.....

- Dyr å drifte
- Krever mange løpemeter infrastruktur
- Gir store avstander mellom målpunkter
- Blir bilbasert - lite inkluderende?
- Privatiserende?
- Gir dårlig kollektivdekning
- Legger press på urørt natur og øker utslipp
- Er dårlig butikk?
- Negativt for folkehelsa?

Friste fremfor å true?

Gjøre det lett å fortette i by
Fortettingsagenter?

VERDISKAPENDE FORTETTING I GRENLAND

SEP.// 2020

SPACE SCAPE VILL

Vi forbereder nå bypakke fase 2

Bypakke Grenland må videreføres

Tom Erik Thorsen
Sjefredaktør, Varden

Næringslivet i Grenland vil ha en ny bypakke!

BYPAKKA HAR hatt store og viktige utfordringer for næringslivet i Grenland. Ingen sensitasjoner ligger og knager fast i hærsklivringene på riksveg 36 ved Brekka. Den nye fylkesveg 39 gjennom Porsgrunn sentrum gjør at trafikken flytter bade ut til E16 og avlastar sentrum for trafikk. I Skien har Landmannstogget blitt et attraktivt knutepunkt for kollektivtrafikk og møtested for befolkningen. I Porsgrunn er Frakkeltogget forsvunnet fra en grøntfalte til et attraktivt møtested.

FOTO: DAG JENSEN

SMÅ OG store tåk i hele byområdet har bidratt til at flere i Grenland reiser grønt. Byene har blitt mer attraktive for folk og næringsliv. En økende bekvemhet på dette fikk vi da Porsgrunn og Skien sammen fikk den rasjonale Attraktivt-bypakken i 2021. Bypakka gjør det mer attraktivt å bo og drive næringsvirksomhet i Grenland. Over tid betyr det flere jobbmøiligheter til befolkningen og økte inntekter for regjeringens næringsliv.

UTEN NY bypakke vil næringsstrapsporten fog alle andre bilster bli stående i ståampe i nye lengre køer enn i dag. Det økonomiske handlingsrommet for å løse disse utfordringer vil bli drastisk redusert. Dette vil igjen gjøre Grenland mindre attraktivt for næringslivet. Over tid vil det få store negative konsekvenser for sysselsettingen.

GRENLAND ER i sterk konkurranse med andre byområder. Skal vi komme

gode ut av denne konkurranse er det samarbeid som gjelder. Bypakka er et godt eksempel der kommunene, fylket, stat og næringsliv forner krefter mot felles mål. Det har gitt syrlige resultater. Det er viktig at dette samarbeidet fortsetter også etter 2025. Det vil bli stort annet sikre videreføring av et av Norges biligste bussstillebud, den nye busskøiløstningen og andre tilbud finansiert gjennom forpliktede samarbeid med staten.

SVELV UTEN en ny riksveg 36 vil en bypakke gi grunnlag for å videreutvikle et effektivt transportnett. En fase 2 vil gjøre oss til en mer attraktiv og miljøvennlig region. Næringslivet støtter derfor høiljøret opp om det pågående arbeidet med å få på plass en ny bypakke.

- SVERRE GOTAAAS, adm.dir. Herøys Industripark
- FRJODE BJØRNES, Leder Norges Landbruksforbund, Telemark
- TORREN JEBSEN, Næringsleder Grenland-Nano B&S
- SETTE SANNEHOLT ANDERSEN, daglig leder Grenland Næringsutvikling
- REGJONDRUKTER NHO Vestfold og Telemark
- HESTEN SAGA, KRISTIAN BOKEN, viserektor for skole og samfunnsforb. Utdanningstiltak i Sørvest Norge
- SEINE BORDER HANSEN, regjoneleder LO Vestfold og Telemark
- HAND RANVING, daglig leder Kjøretid og Rastemyr, Vestsamregionen - KRD
- TORRE HANSEN, daglig leder Skien By
- STINE ELLINGSEN, daglig leder Porsgrunn Min By

Ett skritt nærmere ny bypakke: - Vi kommer ikke utenom tiltak for å få flere vekk fra bilen

Felles politisk bestilling juni 2023

Fylkeskommunen
Skien
Porsgrunn
Siljan

Mål – hvordan skal vi oppnå?

Diagramområde

Utvikle knutepunkt med mange funksjoner og transportformer

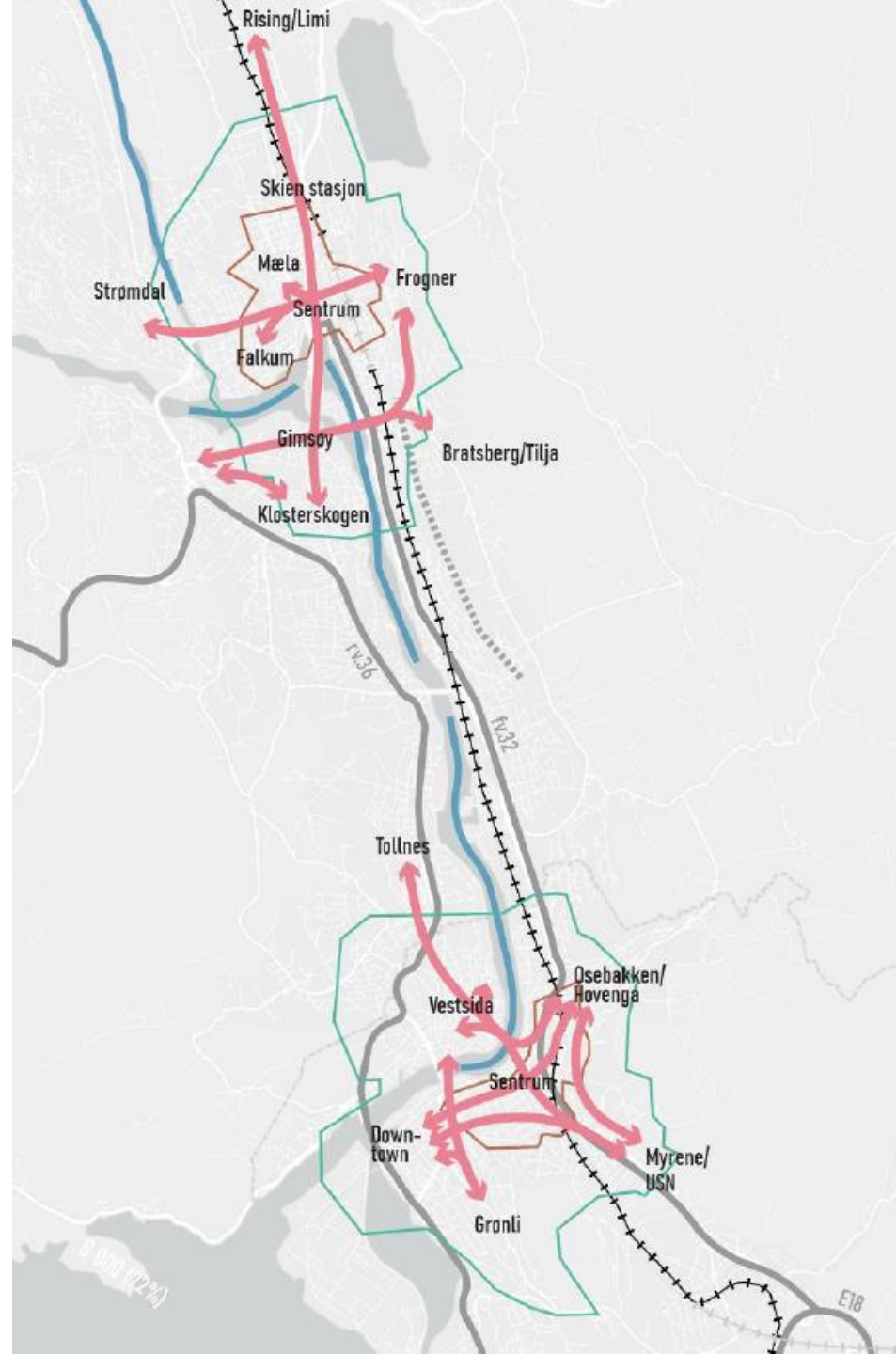

Satse på sentrum med flere arbeidsplasser, boliger, handel, opplevelser og tjenester

Gjøre det enkelt, trygt og attraktivt å gå og sykle på korte reiser i hverdagen

Videreutvikle et effektivt transportnett

Grep i ny bypakke – mer finmaska Satse på gang- og sykkelvennlige gater

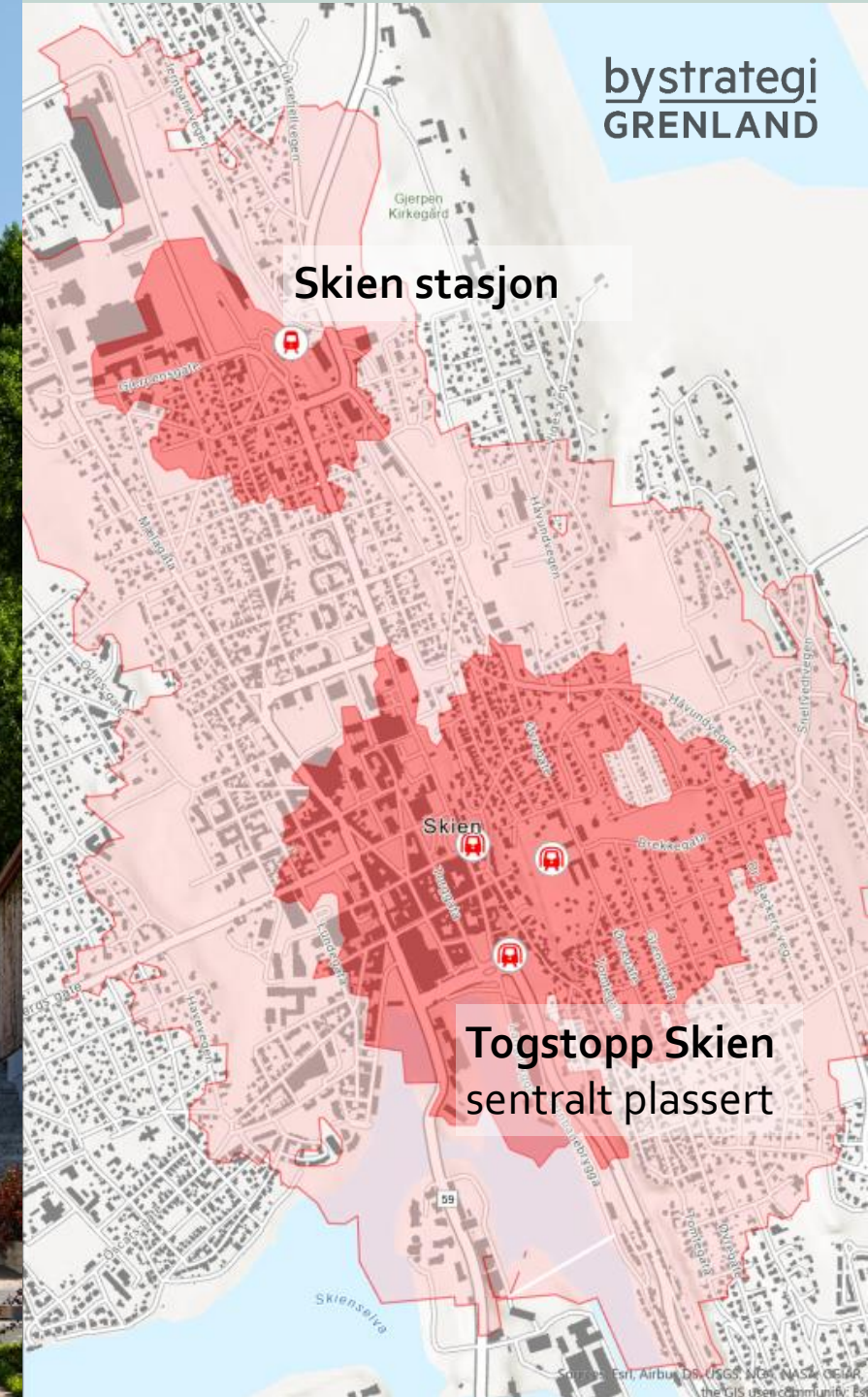
- Aktuelt i områder med mange korte bilreiser, dvs **i gater i og rundt bysentrum og lokalsentre**
- Prioritere gående og syklende og styrke **opplevelseskvalitetene**
- **Bildempende tiltak** som øker konkurransekraften for gang- og sykkelreiser

Togstopp Skien

– et nøkkelprosjekt

– krever byvekstavtale

- Gir vesentlig bedre tilgjengelighet til Skien sentrum
- Gjør at toget treffer et større marked umiddelbart
- Vil bidra til passasjerøkning på Intercity Vestfoldbanen
- En forutsetning for å legitimere andre tilbudsforbedringer på tog i regionen

Slik ser de for seg Knutepunkt Porsgrunn: Nå er det opp til politikerne

Gang- og sykkelbruer gir konkurransefordeler til gange- og sykkel og gjør byene attraktive

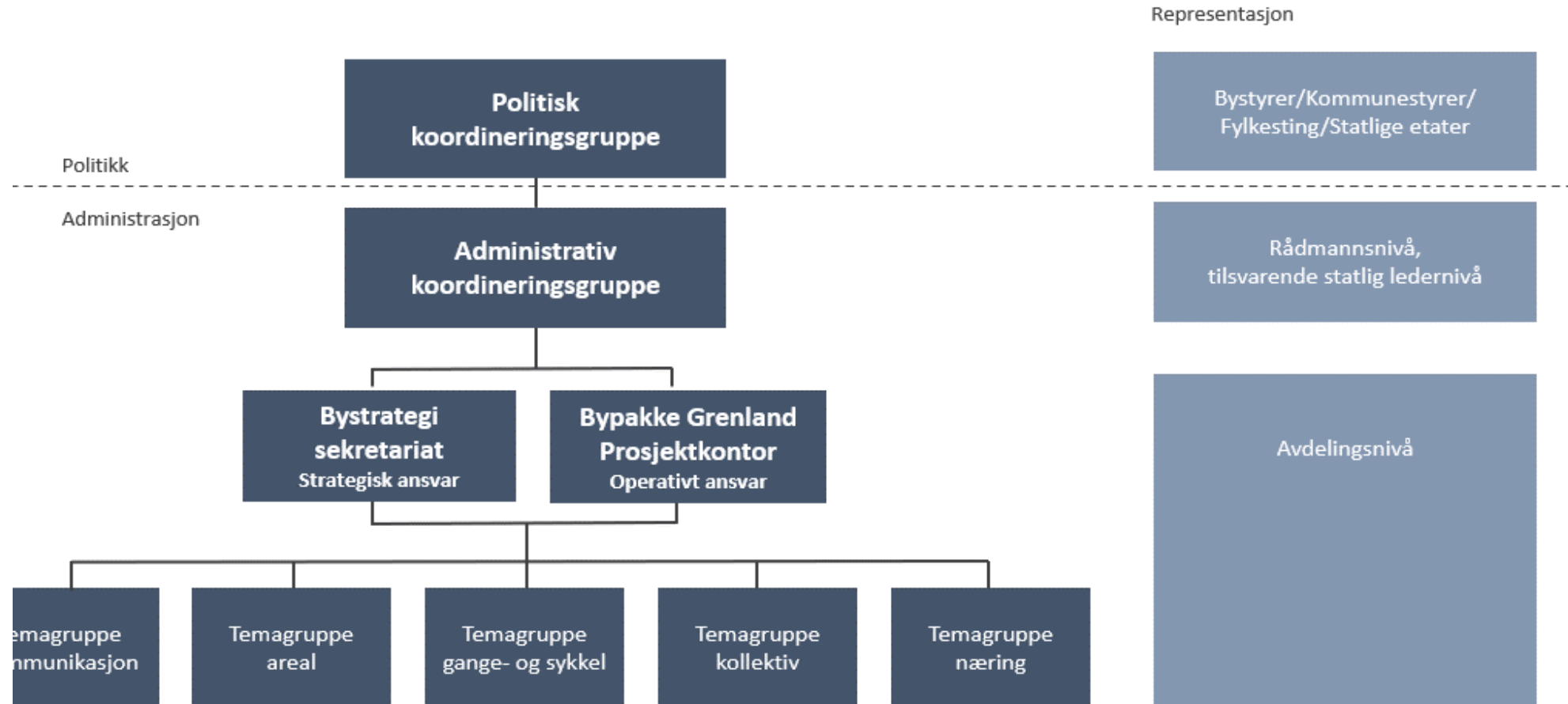
Byområdet Grenland

– forpliktende samarbeid, spleiselag og avtaler virker!

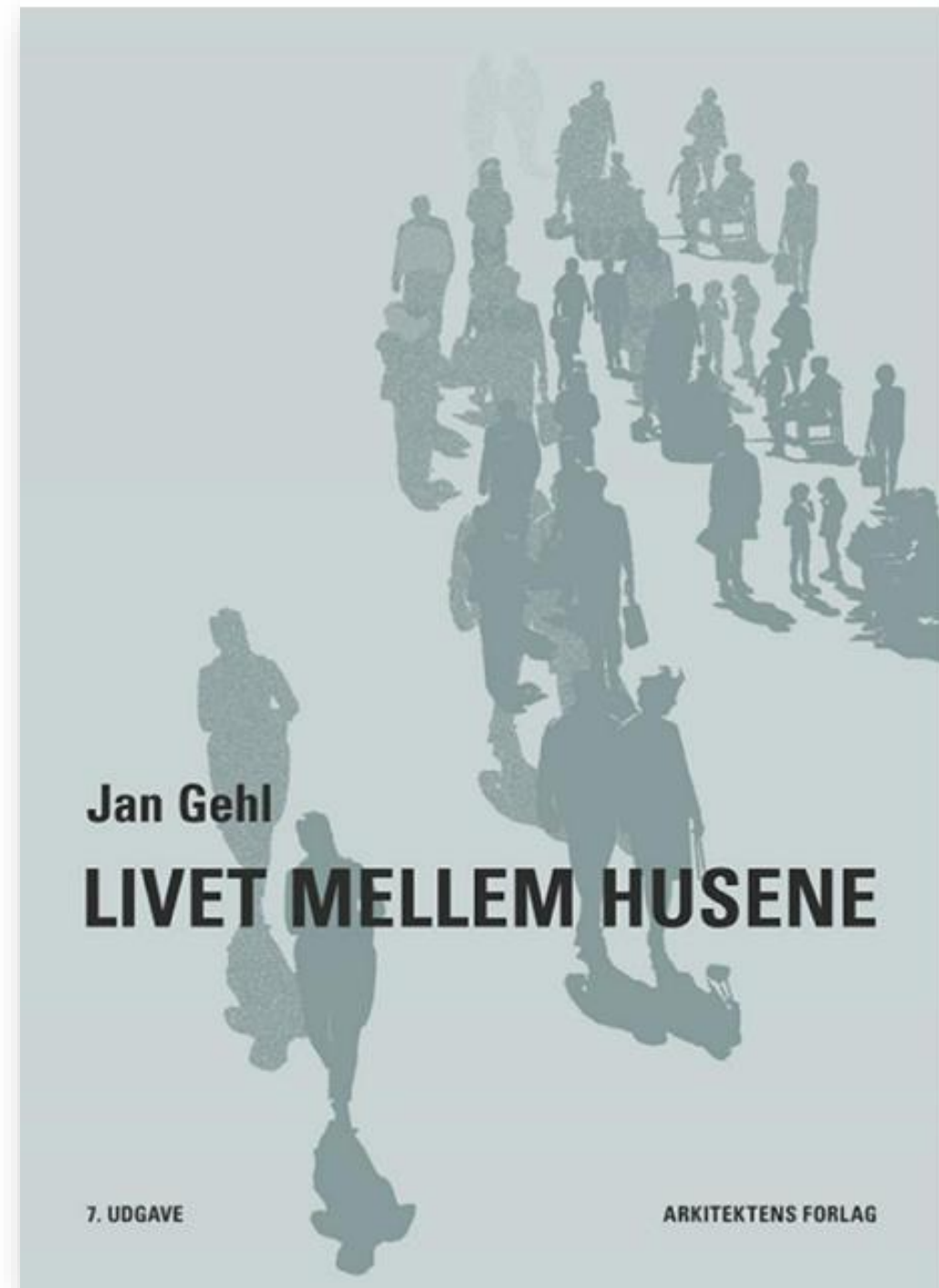
Satsing på avtaler med byområdene er en god og kostnadseffektiv måte å løse framtidens utfordringer

....men det er ressurskrevende

En kompakt og levende by er nøkkelen

- ✓ Til at Bypakke Grenland skal nå vedtatte mål
- ✓ Gjør oss mer attraktive som bosted
- ✓ Gjør oss mer attraktive for næringer som bidrar til vekst
- ✓ For å nå nullvekstmålet
- ✓ Til lavere klimautslipp og mindre press på natur
- ✓ Gjør oss mer sosialt bærekraftig – åpne og inkluderende

Bystrategi Grenland er et samarbeid mellom Vestfold og Telemark fylkeskommune, Skien kommune, Porsgrunn kommune, Siljan kommune, Bamble kommune, Jernbanedirektoratet, Statens vegvesen og Statsforvalteren i Vestfold og Telemark